

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 53. Pax per Rohanum cum Calvinistis inita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

§. LIH.

Sæc. XVII.
A. C. 1622.*Pax per Rohanum cum Calvinistis
inita.*

Comperto Rohani consilio mox Mont-
pessulani Calvinistæ in apertas pro-
rumpunt indignationes, Ducem insi-
mulantes, quod privatæ potius quam
publicæ rei studiosus, postquam cives
exhausisset, ac caussa vix non ad exitum
fuisset deducta, cum Rege pacem
inire tentaret, amplam ab eodem pro-
ditionis mercedem reportaturus, cum
tamen ipsis nil reliquum nisi patibuli
supplicium foret, quod ut evaderent,
gloriosius in prælio mori decrevissent:
aliunde vero ad sustinendas ulteriores
belli expensas locupletissimi cives haud
desint, qui divitias suas effundere parati
essent: Horum ferocitatem, ac Calvi-
nianam rebellionis pertinaciam, ut e-
moliret & frangeret Rohanus, omnes
eloquentiæ fontes exhaurire, obstina-
tisque tridui inducias indulgere co-
actus est:

*Calmet. l. 6.
Gramm.
lib. 12.
Mezeran.
lib. 42.*

*Tantæ molis erat furibundam flectere
gentem*

Regis ad obsequium.

Tandem vero die nona Octobris in-
ter pacis arbitros in hæcce leges con-
ventum, vulgato desuper Regis edicto

Hist. Eccles. Tom. LVII. N n hu-

Sæc. XVII. hujus tenoris: *Ludovicus Dei gratia Gal-*
A. C. 1622. licæ & Navarræ Rex, Universis præsen-
tes literas inspecturis Salutem:

Christianum Principem ab effusione Sanguinis humani abhorrere, ex multis decet: hinc præcipue, quod Dei omnipotentis imago in homine crudeliter petitur, & laceratur. Unde non modo bellis civilibus, perniciofa regnorum peste, abstinendum: sed & quærenda sedulo omnis ratio, qua concordēs una vivant regnicolæ. Testis est immortalis Deus, sub cujus manu vivunt, & regnant Reges, quanta nos feritate in bellum coegerint perduelles, ex quo in regnum vocati sumus. Libertatem Sectariis sartam tectam habuimus: semper decessorum nostrorum felicitæ memorie Regum edicta, in eorum favorem inducta, salva ut essent, & integra, enixe curavimus. Nascente malo, remedium omne tentavimus, donec agnitum, curatione irritari vulnus: Demum arma opposuimus armis; ultoreque in perduelles Deo, prostrata tandem Secta, Coronæ minax. Indigni certe nostra Clementia ejus Seditiōnis autores, sub qua gemit, & gemit etiamnum Gallia, suorum proditione infelix: quia tamen genibus nostris provoluti, credunt penitus misericordiæ nostræ se & sua proni, recipimus in gratiam, quorum perduellio debuerat in patibulo expiari. Quare ex mente Principum, Parium Franciæ, nec non & eorum

eorum, qui ex munere suo Coronæ nostræ Sæc. XVII. A. C. 1622.
ministrant, statuimus, palamque omnibus innotescere volumus, id nobis præcipuum
hodie, quod & semper fuit, Edicti Nan-
netici fides salva sit, & integra omni ex
parte, valeantque posthac articuli, qui se-
quuntur.

I. Restaurandum Religionis Catholicæ,
Apostolicæ & Romanæ exercitium (non
tantum per totam Galliam, sed &
in omni loco, ubi autoritas nobis, & Do-
minatio est) quale fuerat ab antiquo.

II. Decimas & quoscunque obventus Ec-
clesiæ restituendos legitimis possessoribus, non
obstantibus usurpationibus, & longo in con-
trarium usu.

III. Religionis, quam reformatam ap-
pellitant, liber usus in omni loco esto, ubi
ante fuerat: Judiciale forum, Rationa-
lium Vestigalium, Edictique Cameræ, Se-
ctariis suntu, quales ante id belli, & ubi
fuerant, dempta Neracensi Camera, quam
iustis de causis alio transferri placuit.

IV. Munimenta in Sectariis urbibus re-
sens constructa diruantur, neque aliud ma-
nebit, præter muros, portas & turrets.

V. Ut posthac Sectariorum nemini in
municipio suo quocunque tandem prætextu,
muros aut munimenta construere liceat.

VI. Quia Conventuum indictio sæpe exi-
tialis fuit ipsismet, qui indixerant: inhi-
beri placet quoscunque tandem Conventus:

Sæc. XVII. *exceptis iis, qui corrigendis moribus aut
A. C. 1622. pro Ecclesiarum disciplina haberi solent,
qualia sunt Colloquia, aut consistoria.*

VII. *Gesta perperam ab ineunte Januario anni millesimi sexcentissimi vigesimi primi, in hodiernam diem condonamus, exceptis criminibus execrabilibus, quæ Edicti Nannetici articulo octuagesimo septimo continentur.*

VIII. *Brisono, & Privatiensibus concedendum diploma singulare noxæ omnis Liberatorium.*

IX. *Rationales, qui vi, & justo metu cerarii nostri pecuniam in provinciis hosti se numerasse probaverint, plenam apud nos liberationem consequantur, juxta Edicti Nannetici articulum septuagesimum octavum & nonum.*

X. *Irritas volumus quascunque sententias in rebelles Sectarios latis; necnon & parliamentorum placita, juxta ejusdem Edicti articulos quinquagesimum octavum, nonum & sexagesimum.*

XI. *Valitura qualiacunque militaria judicia, seu civilia, seu pœnalia fuerint, ab exordio hujus Seditionis in hanc diem.*

XII. *Liberandos utrinque Captivos sine pretio, foreque in irritum, quæcunque obligatoria instrumenta liberationi obtinendæ contracta, nisi solutione extincta obligatio probabitur.*

XIII.

XIII. *Schedulas privatas, publica instrumenta, actiones, bonorum per officia gradus ex præscriptione adempta, redhiberi placet: nihil obstantibus fisco addictio- nibus, donisque quibuslibet in privatos ex largitione nostra collatis.* Sæc. XVII.
Sæc. 1622.

Mandamus dilectæ & fidæ nobis genti, Viris in parlamento & ad Cameras Edicti delegatis, procurent sedulo redigi in acta sua, & legi palam Edictum istud: ita enim placet. In cuius rei fidem præsentem literas Sigillo nostro majori muniri iussimus. Datum Monspeliæ vigesima Octobris anno millesimo, sexcentesimo vigesimo secundo, & regni nostri decimo tertio.

LUDOVICUS Rex.

Firmatis hisce articulis Rohanus ad Regis alloquium admissus, quod tamdiu arma in Regem suum verterit, flexis genibus veniam precabatur: qua obtenta die altera Montpeffulanum ingressus, secum Calongium urbis Gubernatorem & Cemmenii, Nemausii & Utcetiæ Præfectos eduxit, ut pariter, uti conventum erat, delicti gratiam exorarent: quo facto Lediguerius, Crequius & Bassompetra Marefcalli cum quatuor peditum millibus præcipuas urbis stationes occupabant: hos decima nona Octobris die Rex secutus pa-

N n 3 cis

Sæc. XVII. A. C. 1622. cis capita promulgari iussit, unacum secretis articulis, vi quorum Calvinianæ sectæ exercitio, ubi fervente hoc tumultu fuit abrogatum, restituto Calvinianæ ab omni hostili metu liberi declarabantur, urbes vero, quas possessionis titulo sibi hactenus vindicassent, deinceps nonnisi precariæ concessionis titulo retinerent: pensiones quoque Prædicantibus & militi & harum urbium Præfectis antehac de ærario pendendi solitæ abrogarentur: Rupellæ & Montalbanî munimenta nullatenus diruerentur, Casto-Albigensis vero, Amilianæ, Nemaufensis, & Uticensis urbium nonnisi media pars: Monspeliani autem muri omnes solo æquarentur, ac demum Magistratus partim ex Catholicis partim Sectariis constaret: Hæc pacta sic declarata die vigesima prima Novembris in Parisini Senatus acta fuere relata: Præterea Rohanus Dux in damni compensationem dato etiam in pignus Valesiorum Ducatu sexcenta librarum millia, necnon æque ac Subisus ablatam hactenus pensionem recepere: Parem quoque Regis munificentiam expertus est Calongius Governator: Reddita igitur pace Rex Arelato die secunda Novembris profectus, decima sexta ejusdem Mensis Aventionem pervenit, summis hono-

honoribus exceptus: Die autem vige- Sæc. XVII.
 sima prima inde discedens Livroniæ A. C. 1622.
 urbis, eoquod olim cives in Henri-
 cum III. ex Polonia reducem atrocia
 maledicta coniecissent, mænia dejici
 jussit: inde vero die sexta Decembris
 Lugdunum delatus Richelio Cardi-
 nali rubrum galerum a Gregorio XV.
 per Guisium Comitem transmissum
 ipse præsentem utraque Regina impo-
 suit, tandem die decima Januarii Pa-
 risinam urbem solemnem pompam ingressus.

§. LIV.

*Rupellenses ad Regis obsequium
reversi.*

Vix ad Castrum - Albigenis pacis Gramond.
 confectæ rumor pervaserat, cum l. c.
 illico Judex, ut vocant, Pedaneus te- Calmet l. 151.
 merario prorsus ausu, forum judi- Meteran.
 ciarium Regis edicto stabilitum, quod Hist. Belg.
 Camera l. 42. *Edictalis* dicitur, urbe expelleret,
 caussatus, quod suæ illud auctoritati
 exitiale fore crederet, insuper teme-
 ritate pari Ecclesiam Cathedralem
 facto impetu, vastavit ac diruit:
 De hac violentia, post recens fir-
 matos pacis articulos iniquissime il-
 lata haud immerito querebantur Ca-
 tholici; quibus tamen ne Calvinistis
 ob pœnæ severitatem querendi ansa

Nn 4

dare-